

APRIL 2025

Embuid

DUURZAAMHEIDS- RAPPORTAGE ONTCIJFERD

HOE DE CSRD UW BEDRIJF KAN
LATEN GROEIEN

EEN PRAKTISCHE
GIDS VOOR BOUW- EN
INSTALLATIEBEDRIJVEN

CSRD - De Europese richtlijn voor duurzaamheidsrapportering

Niko Demeester
CEO Embuild

VOORWOORD

In de bouw- en installatiesector werken we elke dag aan een duurzamere toekomst. Duurzaamheidsrapportage biedt dan ook een kans om onze sterke punten te laten zien. Dit rapport kan namelijk worden gezien als een middel om talenten, investeerders en klanten aan te trekken en toegang te krijgen tot bankkredieten. Elk bedrijf kan deze aanpak gebruiken als een tool voor milieu-, sociale en bestuursaspecten (Environment Social & Governance, ESG).

Met de geleidelijke invoering van de richtlijn over de publicatie van duurzaamheidsinformatie (CSRD) is het cruciaal om nu in actie te komen. Daarom heeft Embuild zich ten doel gesteld de toepassing van deze richtlijn voor jou te vereenvoudigen door een uitgebreide gids aan te bieden, specifiek afgestemd op bedrijven in de bouw- en installatiesector. Deze gids legt in mensentaal uit hoe het wettelijke kader in elkaar zit en hoe de duurzaamheidsrapportage moet gebeuren. Hij bevat generieke lijsten en praktische hulpmiddelen, waaronder een dubbele materialiteitsanalyse, Impact Risico's en Opportuniteiten (IRO's), gestructureerde vragenlijsten, en nog veel meer. We hebben ook een aangepaste rapportagestructuur ontwikkeld die een onderscheid maakt tussen grote bedrijven en kmo's.

De gids bevordert de samenwerking tussen bouwbedrijven door een gemeenschappelijke taal te creëren en goede praktijken en gestandaardiseerde hulpmiddelen te delen. Het biedt een platform voor kennisdeling dat duurzame innovatie binnen onze sector versnelt. Door een praktisch stappenplan voor kmo's aan te bieden om complexe duurzaamheidscriteria te begrijpen en toe te passen, stelt de gids kmo's in staat concrete instrumenten te gebruiken om

strategieën te ontwikkelen die niet alleen voldoen aan wettelijke vereisten, maar ook hun concurrentievermogen versterken. Daarnaast maakt de gids het voor grote bedrijven mogelijk om de behoeften van de kmo's waarmee zij samenwerken beter te begrijpen, wat de samenwerking vergemakkelijkt.

Het doel van deze gids is om bedrijven in onze sector te ondersteunen en hen te motiveren om duurzame oplossingen te omarmen, zodat zij van deze verplichting een opportuniteit kunnen maken. Gebruik deze gids om een duurzaamheidsstrategie te ontwikkelen en deel uw feedback om de gids continu te verbeteren. Deze gids wordt regelmatig bijgewerkt, dus blijf op de hoogte!

In een tijd waarin de administratieve last zwaar weegt op bedrijven in onze sector, heeft het recente Omnibus-initiatief van de Europese Commissie tot doel de duurzaamheidsrapportage te vereenvoudigen en onnodige beperkingen te verminderen. Aan het begin van deze gids zullen we de implicaties ervan in detail analyseren en jullie concrete aanbevelingen geven om deze ontwikkelingen beter te anticiperen.

Tot slot is het belangrijk te vermelden dat dit werk werd gerealiseerd dankzij de nauwe samenwerking tussen Embuild, de gewestelijke entiteiten, de lokale en beroepsverenigingen, onze onderzoekscentra en een aantal aannemers en installateurs. Zonder hun waardevolle bijdrage was dit project waarschijnlijk nooit tot stand gekomen, reden waarom wij hen dan ook van harte bedanken.

INHOUDSTAFEL

VOORWOORD	2
EMBUILD ROADMAP	6
HOOFDSTUK I: : UITDAGINGEN EN METHODOLOGIE	8
1. Inleiding	8
1.1. De Green Deal	8
1.2. Het “omnibus”-voorstel van de Europese Commissie	10
1.2.1. Omnibus en CSRD: een welkome administratieve vereenvoudiging... maar hoe kunnen we ons aanpassen aan de veranderingen zonder onze focus op duurzaamheid te verliezen?	10
1.2.2. Wanneer wordt de omnibuswetgeving van kracht?	10
1.2.3. Wat zijn de belangrijkste wijzigingen in het Omnibus-voorstel?	11
1.2.4. Welke impact zal Omnibus voor de sector hebben?	12
1.2.5. Wat kun je doen nu er rechtsonzekerheid heerst?	12
1.2.6. Waarom deze gids gebruiken?	12
1.3. Richtlijn en taxonomie: 2 begrippen die elkaar aanvullen	13
1.3.1. De richtlijn over duurzaamheidsrapportering – CSRD	13
1.3.2. Verordening betreffende de totstandbrenging van een kader ter bevordering van duurzame beleggingen – de taxonomie	13
1.3.3. Uitvoering	14
1.3.4. Hoofdoel	14
2. Regelgevingskader van de duurzaamheidsrapportering	16
2.1. Voorstelling van de Europese richtlijn	16
2.1.1. Doelstellingen en draagwijdte	16
2.1.2. Toepassingsgebied en kalender	16
2.1.3. Uitgangspunten van de richtlijn	18
2.2. Het duurzaamheidsrapport	19
2.3. Europese normen (ESRS) en hun structuur	20
2.3.1. Wat zijn ESRS-normen?	20
2.3.2. Wat zijn de verschillende ESRS-types?	20
2.3.3. Wat zijn de verschillende soorten ESRS-normen?	20
2.3.4. Hoe zijn de ESRS-normen georganiseerd?»	21
HOOFDSTUK II: DE CSRD VOOR DE BOUWSECTOR	24
1. Fase 1: Dubbele materialiteitsanalyse	25
1.1. Definities en doelstellingen van de dubbele materialiteit	25
1.2. Stap 1: analyse van de sectorale waardeketen	26
1.2.1. Een team opstellen	27
1.2.2. Beginnen met de analyse	27
1.2.3. Welke vragen moet het bedrijf zichzelf stellen?	27
1.2.4. Wat levert de analyse van de waardeketen op?	28
1.2.5. Typische waardeketen voor de bouw	28
1.3. Stap 2: Identificatie en evaluatie van de impact, risico's en opportuniteiten	31
1.3.1. Contextanalyse	31
1.3.2. Voorbereiding	32
1.3.3. Geïdentificeerde uitdagingen voor de bouwsector	32
1.3.4. Nuttige hulpmiddelen voor de contextanalyse	32
1.3.5. Hoe de impact te identificeren?	33
1.3.6. Risico's en opportuniteiten analyse	33
1.3.7. Bijvoorbeeld: IRO vs waardeketen	35
1.3.8. Wat bedoelen we met “materiële” impact, risico's en opportuniteiten?	36
1.3.9. IRO-analyse integreren in de beoordeling van dubbele materialiteit	37

1.4.	Stap 3: Betrokkenheid van de belanghebbenden	37
1.4.1.	<i>Identificatie van de belanghebbenden</i>	38
1.4.2.	<i>Aanbevolen methoden – Welke technieken te gebruiken?</i>	39
1.4.3.	<i>Methodologie van betrokkenheid van de belanghebbenden</i>	40
1.5.	Stap 4: Vaststelling van de drempel	42
1.6.	Stap 5: Gap-analyse	45
1.6.1.	<i>Hoe een gap-analyse maken?</i>	45
1.6.2.	<i>Te doorlopen fasen</i>	47
1.7.	Stap 6: Definitie van KPI en opmaak van het actieplan	48
1.7.1.	<i>Definitie van de KPI's</i>	48
1.7.2.	<i>Een actieplan opstellen – voorbeeld rond afval</i>	49
2.	FASE 2. Een auditeerbaar dubbel materialiteitsverslag opstellen	50

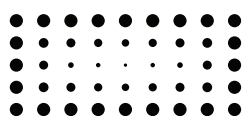
HOOFDSTUK III: HOE VAN DE CSRD EEN OPPORTUNITEIT MAKEN VOOR DE BOUWSECTOR?

1.	Bedrijfsstrategie	54
1.1.	Pionier worden op het vlak van duurzaamheid: een concurrentievoordeel	54
1.2.	De weerbaarheid versterken tegen milieu-, maatschappelijke en sociale uitdagingen	55
1.3.	Innovatie en operationele robuustheid stimuleren	56
2.	Economische opportuniteiten	56
2.1.	Optimalisatie van het gebruik van materialen (circulaire economie)	56
2.2.	Energie-efficiëntie	56
2.3.	Technologische en digitale innovatie	57
2.4.	De koolstofvoetafdruk verminderen	57
2.5.	Gebruik van hernieuwbare energiebronnen	57
2.6.	Ontwikkeling van duurzaam bouwen	57
2.7.	Kwalitatieve verdichtingsprojecten realiseren	57
2.8.	Sociale en maatschappelijke verantwoordelijkheid	57
2.9.	Certificering en duurzame labels	58
2.10.	Adaptatie aan veranderend klimaat	58
3.	Bedrijfscultuur	59
3.1.	Bewustmaking en betrokkenheid	59
3.2.	Een verantwoorde bedrijfscultuur ontwikkelen	59
3.3.	Duurzaam gedrag valoriseren	59
3.4.	Een milieuvriendelijke werkomgeving bevorderen met respect voor mensen	59

HOOFDSTUK IV: DUURZAAMHEIDSRAPPORTERING, WAT BETEKENT DIT VOOR KMO'S?

1.	Onrechtstreekse impact op kmo's	60
2.	Vorbereiding van kmo's	61
2.1.	Rapporteringsvereisten voor beursgenoteerde kmo's	61
2.2.	Vrijwillige verslaggeving voor niet-beursgenoteerde kmo's	62
2.2.1.	<i>Basismodule – In het verslag op te nemen inhoud</i>	63
2.2.2.	<i>Volledige (comprehensive) module – Te rapporteren inhoud</i>	65
3.	Waarom deze vrijwillige standaard invoeren als kmo's	68
4.	Informatie en vragen voorgelegd aan kmo's	69
4.1.	Milieu – Voorbeelden van vragen en KPI's	69
4.2.	Sociaal – voorbeelden van vragen en KPI's	70
4.3.	Bestuur – Voorbeelden van vragen en KPI's	70

HOOFDSTUK V: GESTANDAARDISEERDE VRAGENLIJST EN GREENOMY TOOL	72
HOOFDSTUK VI: ROL VAN LABELS EN CERTIFICERINGEN	74
1. Toegevoegde waarde van duurzaamheidslabels en certificeringen	74
2. De bestaande labels en certificeringen gebruiken als hulpmiddelen	74
3. Sectorale labels	81
3.1. CO ₂ -prestatieladder	81
3.2. BREEAM	81
4. Synergie voor concurrentievermogen en aanvaardbaarheid op de markt	81
5. Steun voor de Europese taxonomie en groene kredieten	81
HOOFDSTUK VII: EEN CSRD–CONFORM DUURZAAMHEIDSVERSLAG OPSTELLEN	82
1. Structuur van het verslag volgens de vrijwillige VSME–norm	82
2. Structuur van het verslag in overeenstemming met de CSRD	82
2.1. Inleiding en context van het verslag	83
2.2. Bestuur en bedrijfsethiek	83
2.3. Duurzaamheidsstrategie en risicobeheer	83
2.4. Milieu-informatie	83
2.5. Sociale informatie	83
2.6. Informatie over corporate bestuur	84
2.7. Prestatie-indicatoren en dashboard over ESG	84
2.8. Verificatie en audit	84
2.9. Bijlagen en referenties	84
3. Typische inhoudsopgave voor een CSRD–conform duurzaamheidsverslag	85
HOOFDSTUK VIII: BEGINSELEN VAN VERANTWOORDE COMMUNICATIE	86
1. Transparantie	86
2. Openheid	86
3. Toegankelijkheid	87
4. Soberheid	87
HOOFDSTUK IX. GETUIGENISSEN EN ADVIEZEN VAN LEDEN	88
HOOFDSTUK X. LEXICON	92
HOOFDSTUK XII. DANKWOORD	94
HOOGDSTUK XIII. CONTACTEN EN INFORMATIE	95
HOOFDSTUK XIV : NUTTIGE LINKS	96

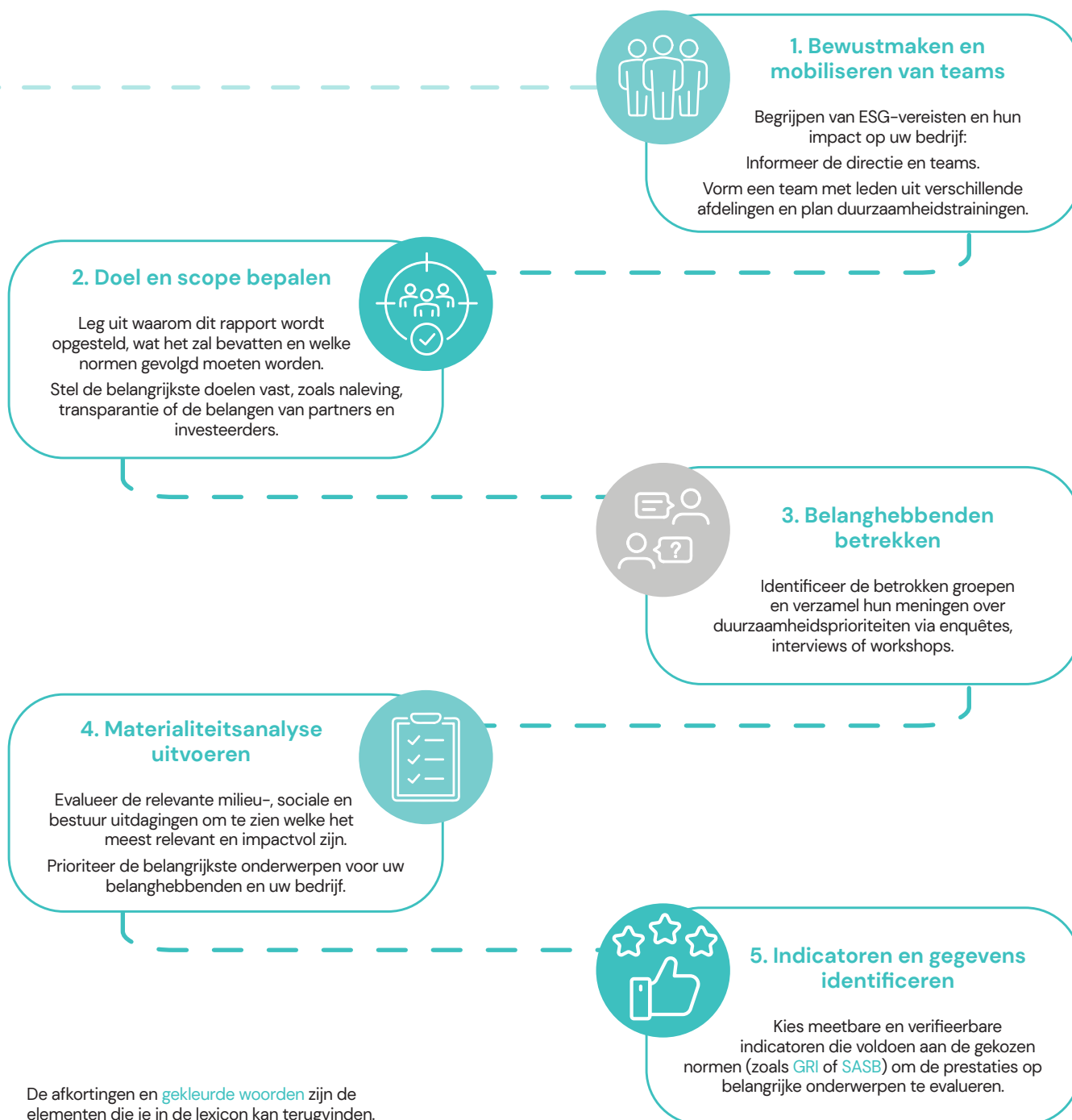
Embuild

Progress. Together.

EMBUILD ROADMAP

De richtlijn over duurzaamheidsrapportage (CSRD) verplicht grote ondernemingen, waaronder die in de bouwsector, om hun duurzaamheidsprestaties te rapporteren. Dit biedt ook kansen voor kmo's om hun concurrentievermogen te versterken. Deze gids en het bijbehorende stappenplan zijn

ontwikkeld om u door de essentiële stappen van naleving te begeleiden. Ze zijn gericht op zowel grote ondernemingen die aan de rapportageverplichting moeten voldoen als kmo's, die indirect worden beïnvloed door duurzaamheidsvereisten en hierin een strategisch voordeel kunnen vinden.

De afkortingen en **gekleurde woorden** zijn de elementen die je in de lexicon kan terugvinden.

6. Gegevens verzamelen en valideren

Verzamel de benodigde gegevens van de verantwoordelijke teams of systemen. Controleer hun nauwkeurigheid en consistentie met behulp van vastgestelde methoden, interne controles en audits.

7. Resultaten analyseren en doelen stellen

Interpreteer de prestatiegegevens, identificeer trends en vergelijk deze met de industrienormen. Ontwikkel duidelijke en haalbare doelen op korte en lange termijn.

8. Het rapport opstellen

Organiseer de inhoud rond de belangrijkste onderwerpen. Voeg grafieken, casestudies en meningen van belanghebbenden toe. Vraag feedback aan de directie en experts.

9. Verzekeren en afronden

Verkrijg indien nodig externe verzekering of een audit. Corrigeer geïdentificeerde tekortkomingen, rond de inhoud af en bereid het rapport voor op publicatie.

10. Het rapport publiceren

Publiceer het definitieve rapport aan alle belanghebbenden. Integreer de conclusies en verbintenissen in de lopende operaties. Volg de voortgang en communiceer regelmatig updates.

EMBUID-aanbevelingen

- Anticipeer op veranderingen en pas u snel aan.
- Start zo spoedig mogelijk met de nodige processen.
- Werk systematisch en volg het stappenplan nauwkeurig.
- Betrek alle relevante teams in het proces.
- Houd onze communicatiekanalen in de gaten voor updates.
- Raadpleeg bestaande bedrijfsrapporten voor inspiratie en informatie.
- Deel uw ervaringen met uw netwerk.

EMBUID-begeleiding

- Vraag hulp aan EMBUID-experts en volg onze opleidingsprogramma's.
- Neem contact op met Embuild partners om persoonlijke begeleiding aan te vragen: Cap Conseil, The Cornerstone en Greenomy
- Volg onze communicatiekanalen om op de hoogte te blijven van de laatste updates

I. UITDAGINGEN EN METHODOLOGIE

Inleiding

In het kader van de Europese Green Deal heeft de Europese Commissie eind 2022 de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) gelanceerd.

Deze richtlijn verplicht bedrijven om, naast de financiële rapportage, gedetailleerd te rapporteren over hun impact op milieu-, sociale verantwoordelijkheid en bestuur (ESG-criteria). Dit omvat onder andere CO₂-uitstoot, diversiteit en duurzame bedrijfsprocessen. Het doel van het **gemeenschappelijk referentiekader** is om de **transparantie te**

vergroten en bedrijven aan te moedigen een duurzamer beleid te voeren.

Dit duurzaamheidsverslag is net zo gedetailleerd en rigoureus als een klassiek financieel verslag. Het geeft evenveel belang aan de duurzame dimensie als aan de economische dimensie van de bedrijfsactiviteiten.

Naast de verplichte publicatie wil deze richtlijn **duurzaamheid een duwtje in de rug geven**.

CHRISTINE LHOSTE,
DIRECTEUR-GENERAAL
VAN EMBUILD

Welke voordelen kan deze nieuwe regelgeving meebrengen voor bouwbedrijven?

“Door de standaarden te harmoniseren maakt de CSRD-richtlijn het voor bouwbedrijven mogelijk zich te onderscheiden door duurzame praktijken aan te nemen waarmee ze hun aantrekkingskracht bij beleggers en klanten vergroten, omdat het voortaan mogelijk is om bouwbedrijven met elkaar te gaan vergelijken.”

CSRD

1.1 De Green Deal

De Europese Green Deal wil de opwarming van de aarde beperken tot minder dan 1,5°C, zoals afgesproken in het Akkoord van Parijs. Het **doel** is om Europa tegen 2050 klimaatneutraal te maken door de netto-uitstoot van broeikasgassen tot nul terug te brengen. Dit plan zet klimaat- en milieuproblemen om in kansen en zorgt voor een eerlijke energietransitie.

De Green Deal streeft naar koolstofneutraliteit tegen 2050 en een vermindering van de broeikasgasemissies met 55% tegen 2030.

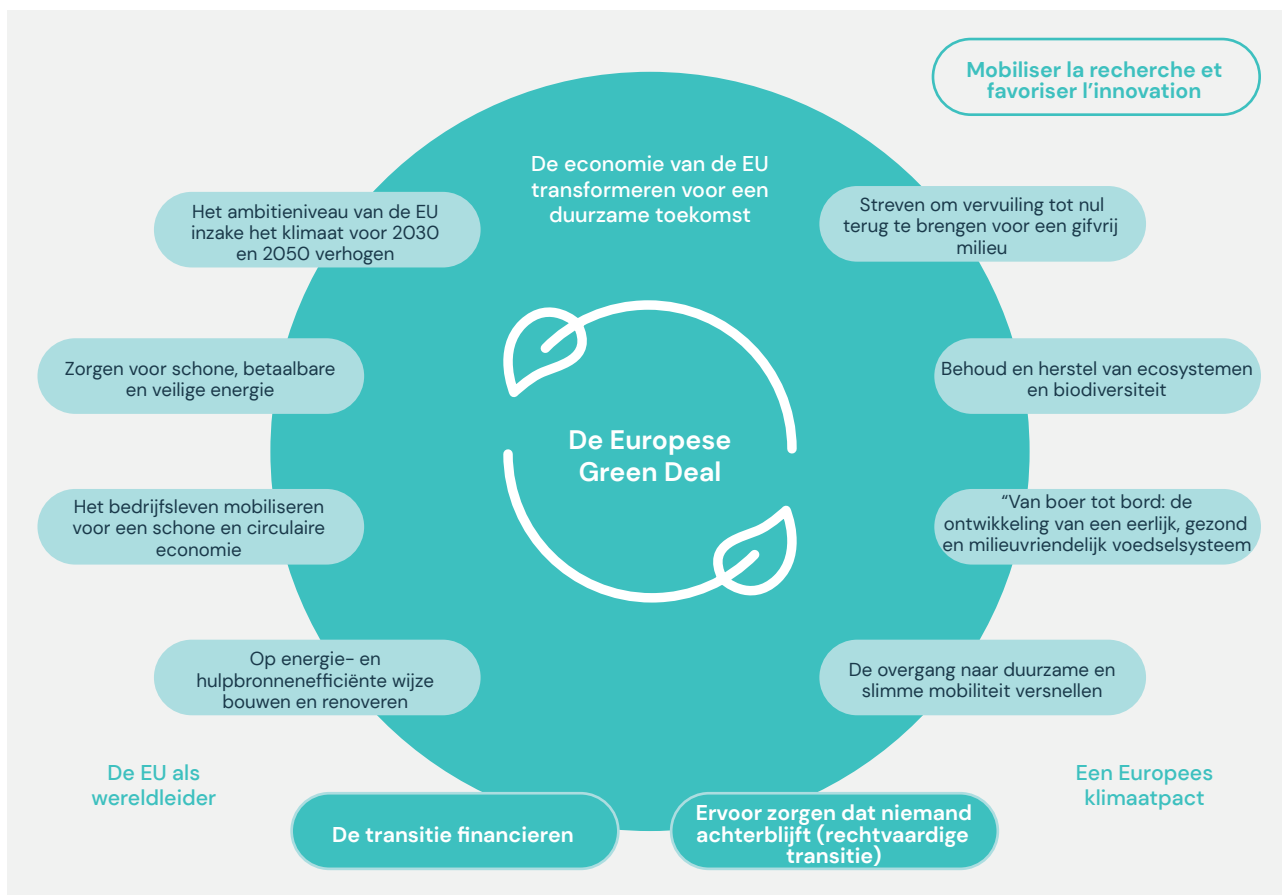
Om deze transitie te financieren, streeft de EU ernaar om financiële middelen te heroriënteren naar duurzame activiteiten. Tegelijkertijd is het van belang te waken over een **rechtvaardige transitie**, hetgeen betekent dat de EU-regio's en bevolkingsgroepen die het meest worden getroffen door deze transformatie wil ondersteunen.

2015

2019

2023

De Green Deal is juridisch bindend en bestrijkt meerdere belangrijke aspecten:

- de **energietransitie**,
- de **circulaire industrie**,
- het **duurzame voedselsysteem**,
- de **duurzame mobiliteit**,
- de **bescherming van de biodiversiteit**
- evenals ambities voor een omgeving zonder verontreiniging.

MARIE-LORRAINE BARETH - EUROPEAN AFFAIRS ADVISOR BIJ EMBUILD

*“Vanaf het begin van de Green Deal is de **bouwsector** geïdentificeerd als een van de **pijlers** voor de overgang naar een koolstofneutraal Europa.*

Het transformeren van de sector tot een pijler van duurzaamheid vereist grootschalige renovaties, aanzienlijke investeringen in hernieuwbare energie, aandacht voor het tekort aan arbeidskrachten, het aantrekken van private investeringen naar onze sector, ondersteuning van bedrijven en meer.

*De Green Deal biedt een unieke gelegenheid om onze sector te hervormen. De Europese Commissie stelt voor het eerst **duidelijke en precieze criteria** vast voor duurzaam bouwen (nieuwbouw, renovatie, infrastructuur, wegenwerken, enz.), met inbegrip van aspecten zoals energie, biodiversiteit, circulaire economie, gezondheid en vervuiling. De EU besteedt jaarlijks ongeveer 50 miljard euro aan klimaatmaatregelen, waarvan een aanzienlijk deel direct en indirect naar onze sector gaat.”*

1.2 Het “omnibus”-voorstel van de Europese Commissie

1.2.1 Omnibus en CSRD: een welkome administratieve vereenvoudiging... maar hoe kunnen we ons aanpassen aan de veranderingen zonder onze focus op duurzaamheid te verliezen?

De omnibuswetgeving komt op een moment van intense regeldruk op Europese bedrijven, met de inwerkingtreding van de CSRD en andere complexe ESG-verplichtingen. Omdat bedrijven zich zorgen maakten over de administratieve rompslomp, het gebrek aan duidelijkheid in de rapportagecriteria en de uitdagingen bij de implementatie, introduceerde de EU de Omnibus om bepaalde vereisten te vereenvoedigen en te harmoniseren.

De Europese prioriteiten zijn veranderd tussen de Commissies-von der Leyen I (2019–2024) en –von der Leyen II (2024–2029). De eerste benadrukte de Green Deal en klimaatambities met de CSRD voor verbeterde bedrijfsrapportage. De tweede richt zich op een eenvoudiger, snellere en meer verenigde Unie om de concurrentiekracht van bedrijven te verbeteren. In deze context werd het eerste Omnibus-initiatief gelanceerd, met als doel de administratieve rompslomp te verminderen.

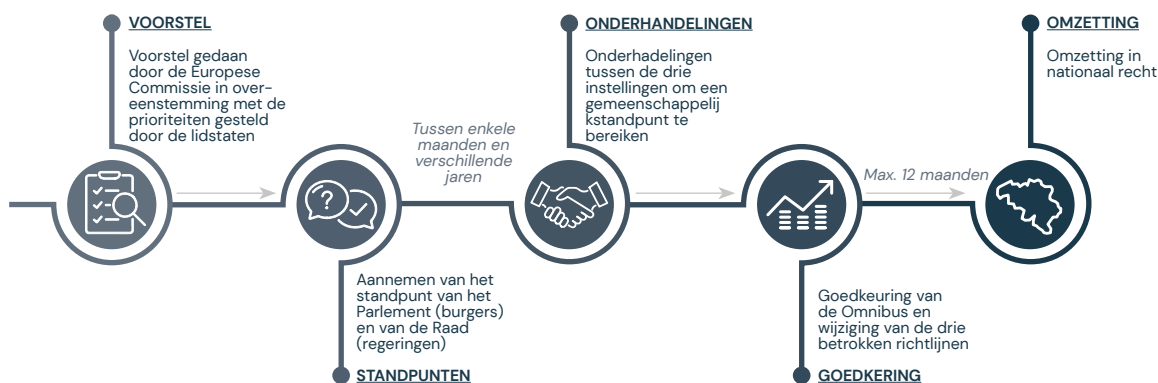

1.2.2 Wanneer wordt de omnibuswetgeving van kracht?

In februari 2024 stelde de Europese Commissie voor om verschillende richtlijnen te vereenvoedigen, waaronder de CSRD, door middel van een initiatief met de naam ‘Omnibus’. Dit voorstel moet nu de medebeslissingsprocedure doorlopen, waarbij het Europees Parlement en de Raad van de EU betrokken zijn. Zodra dit akkoord is bereikt, moet de omnibuswetgeving worden omgezet in Belgisch recht, een proces dat enige tijd in beslag kan nemen. Deze procedure duurt over het algemeen ongeveer twee jaar. In dit specifieke geval blijft het tijdschema echter onzeker, omdat verschillende belanghebbenden, waaronder België, het proces willen versnellen om langdurige perioden van onzekerheid tot een minimum te beperken.

De tekst van het omnibusvoorstel wordt nog bestudeerd en moet dit proces doorlopen voordat het definitief wordt aangenomen. Daarom is het waarschijnlijk dat het zal veranderen voordat het daadwerkelijk wordt geïmplementeerd.

1.2.3 Wat zijn de belangrijkste wijzigingen in het Omnibus-voorstel?

- **Administratieve lastenverlichting en vereenvoudiging:** vereenvoudiging van de informatie die moet worden opgenomen in duurzaamheidsverslagen, door de vereisten te stroomlijnen en te verduidelijken. Minder gegevens te verzamelen bij onderaannemers, waardoor de druk op de waardeketen afneemt.
- **Mogelijk uitstel:** uitstel van rapportage met twee jaar voor grote bedrijven en beursgenoteerde kmo's.
- **Beperking van de scope:** het toepassingsgebied beperken tot bedrijven met meer dan 1000 werknemers en een omzet van €250 miljoen.
- **Rationalisatie van normen:** de sector specifieke standaarden verdwijnen (inclusief die voor de bouw: bedrijven zullen vertrouwen op gemeenschappelijke sectorgegevens in plaats van standaarden voor duurzaamheidsrapportage).

De positieve aspecten

- Grotere consistentie met andere Europese regelgeving, waardoor overlappende normen worden vermeden.
- Een vermindering van de administratieve rompslomp, waardoor het voor bedrijven gemakkelijker wordt om zich aan de regels te houden.
- Grotere flexibiliteit bij het aanpassen aan duurzaamheidseisen.

De negatieve aspecten

- Minder aandacht voor duurzaamheidskwesties, met het risico van versnippering van vereisten afhankelijk van de investeerders.
- Minder zicht op de impact van de waardeketen, waardoor het moeilijker zou kunnen worden om duurzaamheidsrisico's en -opportuniteiten te identificeren.

1.2.4 Welke impact zal Omnibus voor de sector hebben?

	Nu	Na Omnibus	Impact voor de sector
Timing	Grote ondernemingen: 1e publicatie in 2026 Beursgenoteerde kmo's: 1e publicatie in 2027	Pauze van twee jaar (tot 2028)	Opportunititeit voor de ondernemingen om de duurzaamheidsuitdagingen betere te begrijpen
Scope	Voldoen aan twee van de drie criteria: - Omzet hoger dan €50 miljoen - Activa hoger dan €25 miljoen - + 250 werknemers Geconsolideerde publicatie voor de groepen die twee van de drie criteria overschrijden gedurende twee jaar	Voldoen aan deze twee criteria: - + 1000 werknemers - Omzet hoger dan €50 miljoen (of activa hoger dan €25 miljoen) Geconsolideerde publicatie enkel voor groepen met meer dan 1000 werknemers Anders vrijwillig	- Nu: meer dan 150 ondernemingen - Na Omnibus: ongeveer 10 ondernemingen
Standaarden	Informatie die moet worden opgenomen in de duurzaamheidsverslagen is strikt geregeld door de boekhoudnormen Specifieke standaarden voor de bouwsector (2026)	Vereenvoudiging van de informatie die in de duurzaamheidsverslagen moet worden opgenomen (stroomlijning en verduidelijking) Geen sector specifieke standaarden. Enkel op basis van gegevens die algemeen aanvaard zijn op sectoraal niveau	+ Betere samenhang met de EU-regelgevingen + Minder te verstrekken gegevens: minder administratieve rompslomp - Verstekte gegevens zijn minder betrouwbaar, minder goede dekking van de duurzaamheidsuitdagingen, risico dat elke investeerder zijn eigen eisen zal opleggen
Waardeketen	Specifieke gegevens die verlangd worden de hele waardeketen lang	Minder gegevens verlangd van onderaannemers die niet hoeven te rapporteren	+ Meer flexibiliteit, minder administratieve rompslomp - Impact van de waardeketen op de duurzaamheid is minder zichtbaar (inclusief risico's en commerciële kansen)

1.2.5 Wat kun je doen nu er rechtsonzekerheid heerst?

- **Op koers blijven:** gelijke tred houden met de ontwikkelingen in de regelgeving in 2025.
- **De voordelen analyseren:** gebruik de tools ontwikkeld door Embuild om de voordelen van duurzaamheidsrapportage te beoordelen.
- **Anticiperen op vereisten:** bedrijven voorbereiden om aan de verwachtingen van grote bedrijven te voldoen, zelfs in het geval van uitstel.

Omnibus biedt daarom een beter evenwicht tussen administratieve vereenvoudiging en duurzaamheidskwesties, maar met uitdagingen op het gebied van transparantie en het afstemmen van de verwachtingen van investeerders en banken in het bijzonder.

1.2.6 Waarom deze gids gebruiken?

De CSRD-gids biedt bedrijven een strategische opportuniteit om te profiteren van de veranderingen in de regelgeving als gevolg van de Omnibus, die duurzaamheidsrapportage vereenvoudigt en de administratieve rompslomp vermindert. Door zich deze gids eigen te maken, kunnen bedrijven anticiperen op de verwachtingen van hun klanten en partners door geleidelijk aan duurzaamheidspraktijken te integreren die aansluiten bij hun sector.

Deze gids is ook een opportuniteit om proactief te handelen: door over ESG-inspanningen te communiceren, kunnen we onze positionering bij klanten verbeteren en ons onderscheiden in de markt. Bovendien biedt duurzame innovatie een opportuniteit om nieuwe bedrijfsmodellen te verkennen en strategische partnerships aan te gaan. Tot slot vergemakkelijkt de overgang naar meer duurzaamheid de toegang tot publieke en private financiering, die vaak afhankelijk is van duidelijke toezeggingen over duurzaamheid.

Anticipeer op de veranderingen

Duik in de gids voor een analyse van de voordelen van duurzaamheidsrapportage en om te anticiperen op de vereisten van jullie kanten en partners

Handel proactief

Handel proactief door te communiceren over jullie ESG-inspanningen om jullie positie bij de opdrachtgevers te verbeteren

Versnel innovatie

Zet koers naar duurzaam handelen als commerciële kans voor nieuwe zakelijke modellen en nieuwe partnerships

Krijg toegang tot financiering

Win inlichtingen in over publieke of private financiering voor de duurzame transitie, vaak onderworpen aan voorwaarden inzake duurzaamheidsverplichtingen

1.3 Richtlijn en taxonomie: 2 begrippen die elkaar aanvullen

De richtlijn over duurzaamheidsrapportering (CSRD) en de **EU-taxonomie** zijn twee complementaire kaders die de Europese Unie gebruikt om duurzaamheid te bevorderen. Hun gemeenschappelijke doel is om bedrijven aan te moedigen duurzame praktijken toe te passen en betrouwbare informatie te verstrekken aan investeerders en andere belanghebbenden.

1.3.1 De richtlijn over duurzaamheidsrapportering – CSRD

De CSRD stelt gestandaardiseerde normen voor milieu-, sociale en bestuurlijke rapportage vast. Hierdoor kunnen de duurzaamheidsprestaties van bedrijven vergeleken worden. Bedrijven moeten gedetailleerde informatie publiceren over hun duurzaamheidspraktijken en hoe deze aansluiten bij de EU-doelen.

1.3.2 De taxonomie

De EU-taxonomie is een classificatiesysteem voor duurzame economische activiteiten. Het specificeert criteria waarmee een activiteit als duurzaam wordt aangemerkt volgens Europese normen. De taxonomie benoemt zes milieudoelstellingen, waaronder klimaatverandering beperken en overgaan naar een circulaire economie. Een activiteit wordt als duurzaam beschouwd als deze substantieel bijdraagt aan minimaal één van deze doelstellingen, zonder de andere te schaden.

De 6 milieudoelstellingen van de taxonomie

- 1 Mitigatie van klimaatverandering
- 2 Adaptatie aan klimaatverandering
- 3 Duurzaam gebruik en bescherming van water en mariene hulpbronnen
- 4 Transitie naar een circulaire economie
- 5 Preventie en beheersing van verontreiniging
- 6 Bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen

Voorbeeld 1: de taxonomie voor de renovatie van een bestaand gebouw

DOELSTELLING	Lever een belangrijke bijdrage aan	... zonder afbreuk te doen aan andere milieudoelstellingen ...	... met respect voor de minimale sociale vereisten
VEREISTEN	1. Migratie van klimaatverandering <i>Verbetering van de energievraag met minstens 30%</i>	2. Adaptatie aan klimaatverandering <i>✚ Klimaatrisico's in kaart brengen</i> 3. Duurzaam gebruik en bescherming van water en mariene hulpbronnen <i>✚ Voldoet aan technische specificaties voor sanitaire voorzieningen</i> 4. Transitie naar een circulaire economie <i>✚ 70% van het afval klaar voor hergebruik of recycling</i> 5. Preventie en beheersing van verontreiniging <i>✚ Beperkte uitstoot van kankerverwekkende stoffen</i> 6. Bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen <i>✚ Niet van toepassing</i>	Overeenstemming met VN-, IAO- en OESO-principes, op het gebied van arbeidswetgeving

VOORBEELD 2: de taxonomie voor de renovatie van een bestaand gebouw

DOELSTELLING	Lever een belangrijke bijdrage aan	... zonder afbreuk te doen aan andere milieudoelstellingen ...	... met respect voor de minimale sociale vereisten
VEREISTEN	4. Transitie naar een circulaire economie ↘ Minstens X% van de materialen moet afkomstig zijn van hergebruik, recycling of recyclebaar zijn aan het einde van hun levensduur.	1. Mitigatie van klimaatverandering ↘ Verlenging van de levensduur van het gebouw en vermindering van de ecologische voetafdruk 2. Adaptatie aan klimaatverandering ↘ Identificatie van klimaatrisico's 3. Duurzaam gebruik en bescherming van water en mariene hulpbronnen ↘ Beperking van het gebruik van nieuwe materialen vermindert het waterverbruik en beschermt de waterkwaliteit door de keuze voor niet-vervuilende materialen. 5. Preventie en vermindering van vervuiling ↘ De voorkeur geven aan gezonde materialen om bepaalde vervuilende en kankerverwekkende stoffen te vermijden. 6. Bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen ↘ Niet van toepassing	Overeenstemming met VN-, IAO- en OESO-principes, op het gebied van arbeidswetgeving

CITAAT: MARIE-LORRAINE BARETH - EUROPEAN AFFAIRS ADVISOR BIJ EMBUILD

Bij de bouw van een nieuw huis: De Europese taxonomie stelt criteria vast over energieprestaties, de circulaire economie, het gebruik van gevaarlijke stoffen (zoals kankerverwekkende stoffen) en het behoud van biodiversiteit waaraan een bouwbedrijf moet voldoen om als 'duurzaam' te worden beschouwd.

De CSRD vereist dat het bedrijf dat verantwoordelijk is voor het project gedetailleerde informatie rapporteert over zijn bouwpraktijken en hoe deze aansluiten op de duurzaamheidsdoelstellingen die door de Europese Unie zijn vastgesteld. Dit omvat de energie-efficiëntie van het huis, de herkomst van de gebruikte materialen, de naleving van sociale normen en de milieu-impact van de bouwplaats.

1.3.3 Uitvoering

Bedrijven moeten informatie rapporteren volgens specifieke criteria over hun activiteiten, investeringen of uitgaven.

Ze moeten **bijvoorbeeld** hun omzet, kapitaaluitgaven (CapEx) en operationele uitgaven (OpEx) voor duurzame activiteiten vermelden. Deze indicatoren garanderen de betrouwbaarheid van de gegevens.

1.3.4 Hoofdoel

Deze 2 verordeningen richten investeringen naar duurzame activiteiten en bestrijden greenwashing door alleen echt duurzame activiteiten te erkennen.

De **CSRD** is een soort '**gemeenschappelijk referentiekader**' dat gestandaardiseerde normen bepaalt voor milieu-, sociale en bestuurlijke verslaglegging, waardoor het mogelijk wordt om de duurzaamheidsprestaties van bedrijven te vergelijken.

De **taxonomie** dient als het een '**referentiegids**' waarin de criteria worden opgesomd om te beoordelen of de activiteiten van een bedrijf voldoen aan de Europese normen voor duurzaamheid. Voor specifieke sectoren wordt duidelijk gedefinieerd wat onder een duurzame activiteit valt. Zo stelt het **bijvoorbeeld** precieze criteria vast om te bepalen wat wordt beschouwd als duurzame nieuwbouw is.

Regelgevingskader van de duurzaamheidsrapportering

2.1 Voorstelling van de Europese richtlijn

2.1.1. Doelstellingen en draagwijdte

Het **duurzaamheidsrapport**, ook wel extra financieel rapport genoemd, is verplicht volgens de CSRD en maakt deel uit van het jaarverslag van het bestuursorgaan. Dit gecombineerde document geeft essentiële informatie over de impact van het bedrijf op duurzame ontwikkeling.

Het beschrijft niet alleen maar de ondernomen acties, maar legt ook uit hoe de **milieu-, sociale en bestuursuitdagingen** een impact hebben op de **strategie**, de **ontwikkeling**, de **prestaties** en de globale situatie **van het bedrijf**, en omgekeerd.

Deze richtlijn gaat verder dan alleen rapportage. Het toont de verbinding tussen bedrijfsmodellen en duurzaamheid. De richtlijn biedt bedrijven mogelijkheden om:

- **Duurzaamheid te integreren in hun bedrijfsstrategie:** Door duurzaamheidsaspecten op te

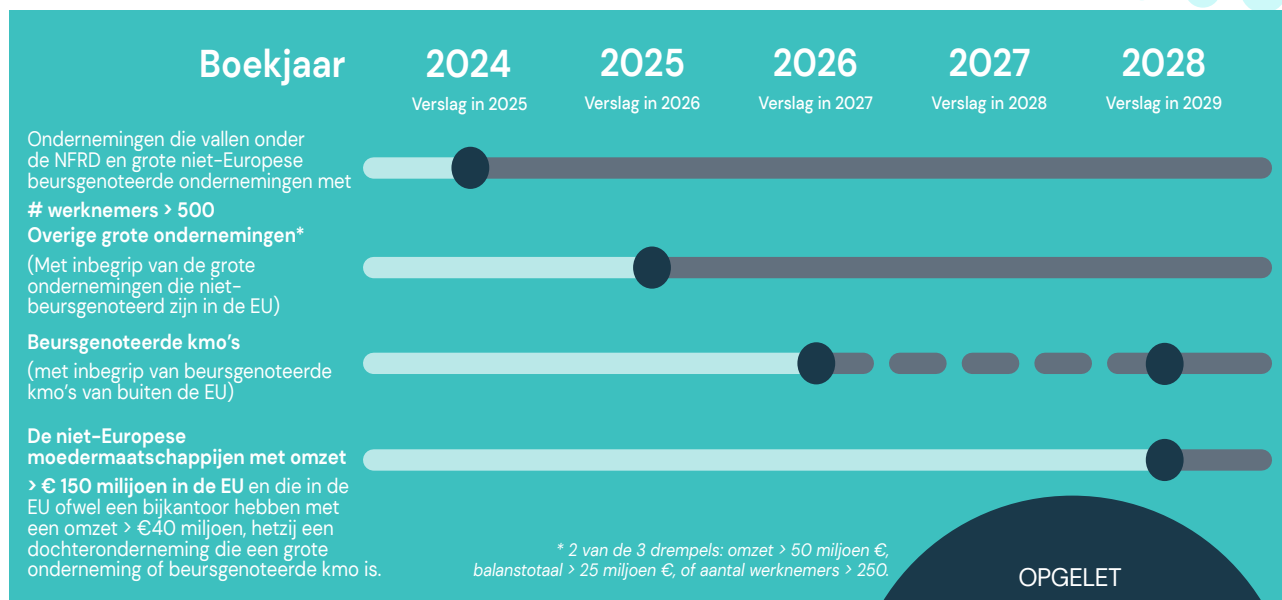
nemen in het bedrijfsmodel kunnen bedrijven streven naar duurzame groei op lange termijn. Dit kan de weerbaarheid van het bedrijf en de financiële stabiliteit versterken.

- **Zich te onderscheiden van de concurrentie:** Door hun inzet voor duurzaamheid zichtbaar te maken, kunnen bedrijven hun concurrentiepositie verbeteren.
- **De dialoog met stakeholders te bevorderen:** Dit kan samenwerking en betrokkenheid van alle partijen die bij het bedrijf betrokken zijn stimuleren.
- **Risico's vroegtijdig te identificeren en om te zetten in kansen:** Door vooruit te denken, kunnen bedrijven zich beter voorbereiden op uitdagingen en deze benutten als groeimogelijkheden..

ISABELLE DE
BRUYNE – CSO CFE

“Deze richtlijn creëert een gestructureerd en transparant kader, waardoor een onderneming niet langer volstaat met de bewering duurzaam te zijn. Ze moet dit onderbouwen met cijfers, prestatie-indicatoren en actieplannen, opgenomen in een uniform kader. Dit maakt het eenvoudiger om bedrijven onderling te vergelijken.”

2.1.2. Toepassingsgebied en kalender

De CSRD-richtlijn wordt vanaf 2024 geleidelijk ingevoerd en verplicht de betrokken bedrijven om te voldoen aan de nieuwe rapportagenormen voor duurzaamheid, de zogenaamde European Sustainability Reporting Standards (ESRS).

OPGELET

Uitstel van 2 jaar na akkoord van het Europees Parlement en de Europese Raad in het kader van het Omnibus-voorstel. De rapporten die oorspronkelijk in 2026 verwacht werden, zijn nu voorzien in 2028.

✓ Rapportageverplichtingen

Europese normen ESRS

✓ Rapportageverplichtingen

Europese normen ESRS

✗ Rapportageverplichtingen

Vrijwillige normen kmo's
➤ vereenvoudigde regels

De eerste fase (2024-2025)

Grote beursgenoteerde bedrijven, banken en verzekeraars met meer dan 500 werknemers publiceren hun eerste rapport in 2025 over het **boekjaar 2024**. Deze entiteiten voldeden al aan de vorige **NFRD**-richtlijn.

De tweede fase (2025-2026) – uitgesteld tot 2028

Overige **grote ondernemingen**, ook niet-beursgenoteerde, die aan **twee van deze drie criteria** voldoen:

Meer dan 250 werknemers, jaaromzet boven €50 miljoen, balanstotaal hoger dan €25 miljoen

Deze bedrijven rapporteren voor het eerst in **2026** over het boekjaar 2025

De derde fase (2026-2027) – uitgesteld tot 2029

Beursgenoteerde kmo's rapporteren in 2027, met mogelijke uitstel tot 2029 (op basis van de gegevens van 2028), mits een geldige rechtvaardiging.

Niet-beursgenoteerde kmo's vallen niet direct onder de richtlijn, maar kunnen wel verplicht worden om gegevens aan te leveren als zij

ANNE-LAURE LEJEUNE, SUSTAINABILITY ADVISOR BIJ EMBUILD:

«Aanvankelijk zou de CSRD-richtlijn in België meer dan 2.280 bedrijven (waarvan 150 Embuild leden) omvatten. Met het Omnibus-voorstel daalt dit aantal tot minder dan 500 bedrijven (waarvan 10 leden) die rechtstreeks onder de rapportageverplichting vallen. Veel kmo's blijven echter indirect betrokken, als onderaannemers of als partners van grote bedrijven. De CSRD zal dus de hele waardeketen van de sector blijven beïnvloeden, ook buiten het strikt wettelijke kader.»

partners of onderaannemers zijn van grotere bedrijven die aan de CSRD-plicht voldoen.

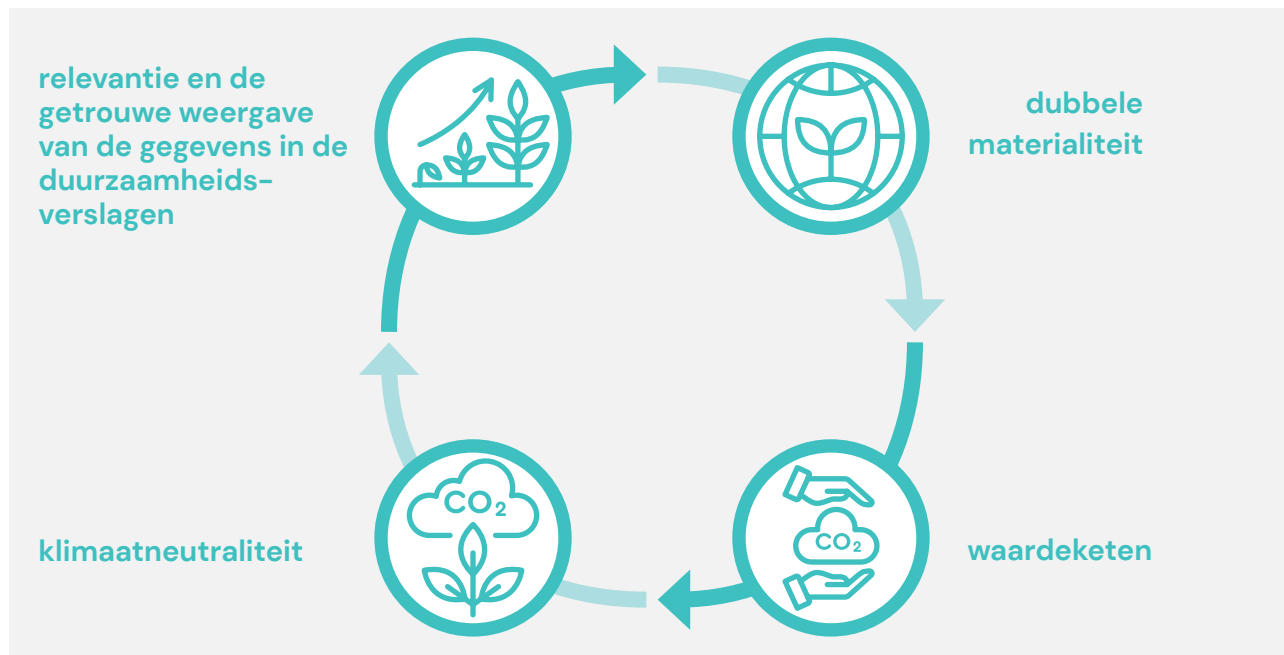
Niet-EU bedrijven met een EU-omzet van meer dan 150 miljoen euro en minstens één dochteronderneming of filiaal in Europa moeten hun eerste rapport in 2029 publiceren, gebaseerd op de gegevens van 2028.

Dochterbedrijven kunnen vrijgesteld worden als hun moederbedrijf een CSRD-conform **geconsolideerd rapport** publiceert.

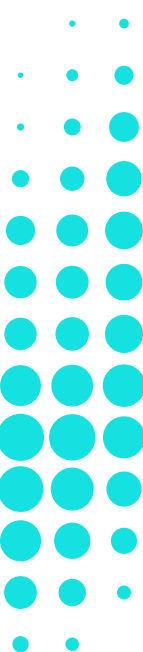
1 De Non-Financial Reporting Directive (NFRD) wordt vaak beschouwd als de voorloper van de CSRD. Deze richtlijn is in 2018 in werking getreden en had als doel voor het eerst een duidelijk kader vast te stellen om het voor bedrijven mogelijk te maken niet-financiële informatie, meer bepaald over milieu-, sociale en governanceaspecten (ESG), op te nemen in hun verslagen. Bij de lancering ervan was de NFRD van toepassing op ongeveer 11.000 bedrijven in de Europese Unie.

2.1.3. Uitgangspunten van de richtlijn

De richtlijn is gebaseerd op verschillende grondbeginselen, namelijk:

- Het principe van **dubbele materialiteit**, waarbij zowel de impact van de onderneming op de planeet en mensen als de invloed van externe factoren op de onderneming in kaart wordt gebracht.
- Het concept van de **waardeketen**², waarbij ondernemingen niet alleen hun eigen activiteiten in overweging moeten nemen, maar ook de impact, risico's en opportuniteiten in elke fase van hun bedrijfsvoering moeten analyseren.
 - Dit omvat de hulpbronnen, relaties en de bredere context van hun economisch model en bedrijfsomgeving.
- Het begrip **klimaatneutraliteit**, dat inhoudt dat de strategie van een bedrijf, geformuleerd in haar klimaattransi-

tieplan (haar acties en investeringen), verenigbaar is met de Akkoorden van Parijs. De strategie moet in de richting gaan van beperking van de klimaatopwarming tot 1,5°C en koolstofneutraliteit tegen 2050. Ondernemingen moeten ook duidelijke doelstellingen bepalen voor 2030 en 2050 wat betreft de vermindering van broeikasgasemissies.

- **De relevantie en nauwkeurigheid van de gegevens** in duurzaamheidsverslagen, wat inhoudt dat de informatie helder, verifieerbaar en vergelijkbaar moet zijn. Deze verslagen worden onderworpen aan een externe audit met een beperkte mate van zekerheid (limited assurance) om hun geloofwaardigheid te versterken en de betrouwbaarheid van de verstrekte informatie te waarborgen.

² Door de rapporteringsnormen (ESRS) gedefinieerd als het geheel van de activiteiten, hulpbronnen en relaties in verband met het commerciële model van het bedrijf en de externe omgeving waarin ze opereert. Een waardeketen omvat de activiteiten, hulpbronnen en relaties die het bedrijf gebruikt en waarop ze steunt om haar producten of diensten te creëren, van het ontwerp tot de levering, de consumptie en het levenseinde. De relevante activiteiten, hulpbronnen en relaties omvatten:

- de eigen activiteiten van het bedrijf, zoals de human resources;
- Die welke opgenomen zijn in haar toeleverings-, commercialiserings- en distributiekanaalen, zoals de toelevering van materialen en diensten evenals de verkoop en de levering van producten en diensten;
- De financiële, geografische, geopolitieke en reglementaire omgeving waarin het bedrijf haar activiteiten uitoefent. De waardeketen heeft actoren stroomopwaarts en stroomafwaarts ten opzichte van het bedrijf. De actoren stroomopwaarts van het bedrijf (bv. de leveranciers) leveren producten of diensten die worden gebruikt om de producten of diensten van het bedrijf te ontwikkelen.

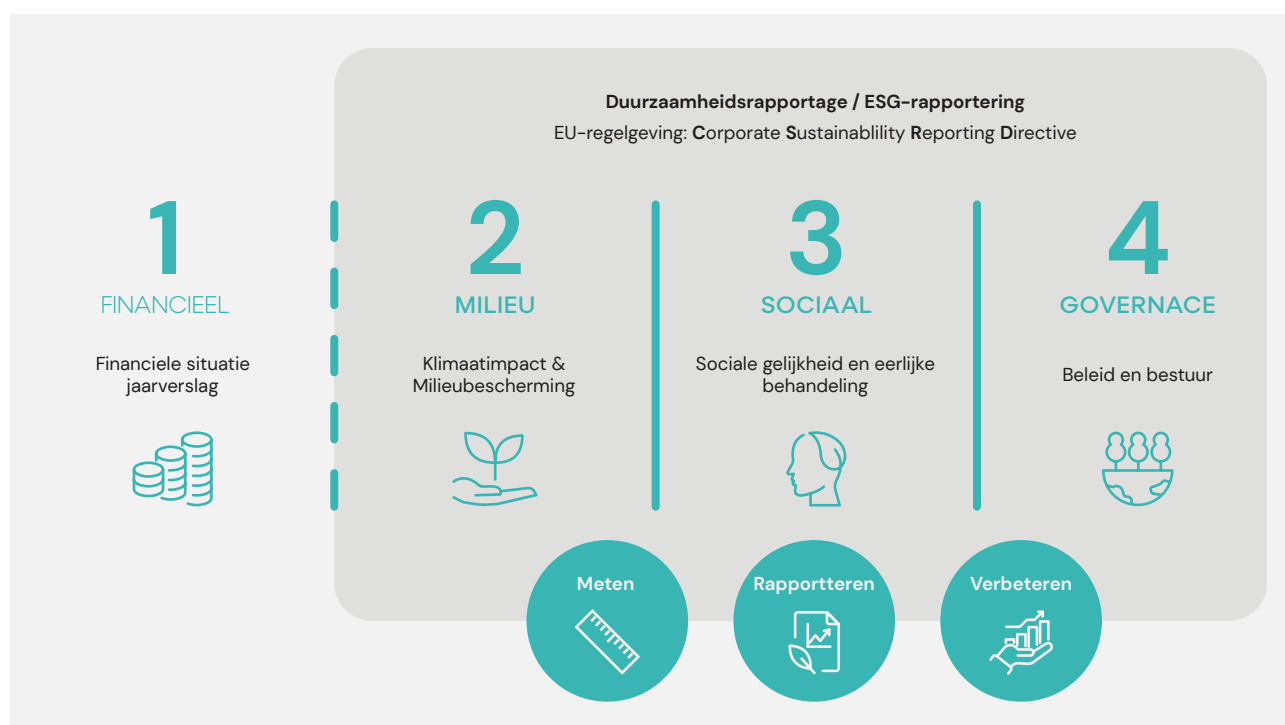
De entiteiten stroomafwaarts van het bedrijf (bv. de verdelers, de klanten) ontvangen producten of diensten van het bedrijf. De ESRS gebruiken de term 'waardeketen' in het enkelvoud, hoewel wordt erkend dat bedrijven meerdere waardeketens kunnen hebben."

2.2 Het duurzaamheidsrapport

Het gezamenlijk publiceren van financiële en niet-financiële verslagen toont aan dat “bedrijfsperformance” verandert. Een holistische kijk koppelt financiële resultaten aan duurzaamheid. Dit helpt belanghebbenden zoals leveranciers en klanten om te zien hoe de strategische en financiële keuzes van een bedrijf aansluiten bij sociale en milieudoelstellingen.

i

“Duurzaamheidsrapport of verslag,”
“duurzaamheidsrapportage,”
“extra financieel verslag” en “niet-financieel verslag” zijn synoniemen.
De CSRD vereist dat dit verslag onderdeel is van het jaarverslag van het bedrijf, wat financiële en duurzaamheidsverslagen in één document combineert.

HELENE DELLOGE - MANAGER MILIEU, ENERGIE & DUURZAAMHEID
BIJ EMBUILD WALLONIE

Waarop heeft duurzaamheidsrapportering een directe impact?

“Duurzaamheidsrapportering kan een directe impact hebben op verschillende belangrijke aspecten:

- *Beheer van energieverbruik en emissies: Nauwkeurige opvolging kan besparingen identificeren.*
- *Afvalbeheer: betere traceerbaarheid van afval kan zowel financiële als milieuvordelen opleveren.*
- *Relaties met leveranciers: Prioriteit voor duurzame materialen en diensten.*
- *Sociale en veiligheidspraktijken: Opvolgen helpt het welzijn van de werknemers te verbeteren en ongevallen te verminderen.*

2.3 Europese normen (ESRS) en hun structuur

2.3.1 Wat zijn ESRS-normen?

De **ESRS**-normen (European Sustainability Reporting Standards) zijn ontwikkeld door **EFFRAG** (European Financial Reporting Advisory Group) om de duurzaamheidsrapportage binnen de Europese Unie te structureren en te harmoniseren.

Ze definiëren een gemeenschappelijke taal en een uniforme nomenclatuur voor het opstellen van deze verslagen, wat de vergelijkbaarheid en consistentie van duurzaamheidsgegevens tussen bedrijven mogelijk maakt.

2.3.2 Voor wie zijn de ESRS-normen?

De **ESRS**-normen zijn van toepassing op alle ondernemingen die verplicht zijn duurzaamheidsrapportages op te stellen. Deze standaarden hebben bijzondere relevantie voor grote en beursgenoteerde bedrijven, maar kunnen ook door kmo's worden gehanteerd om hun duurzaamheidspraktijken te verbeteren.

2.3.3 Wat zijn de verschillende ESRS-types?

Er zijn 12 ESRS-normen, onderverdeeld in twee soorten: **transversale normen** en **thematische normen**.

WIM LEMMENS - VANDERSTRAETEN
QUALITY & SUSTAINABILITY MANAGER

“Het doel van de CSRD is om greenwashing tegen te gaan. Alle bedrijven en alle sectoren, zowel de bouw als de voeding, zullen op dezelfde manier moeten rapporteren. Momenteel bevatten veel duurzaamheidspublicaties tien pagina's reclame en slechts één pagina met gegevens. Voortaan zullen de gegevens voor iedereen hetzelfde zijn, waardoor een vergelijking tussen bedrijven mogelijk wordt”

a. Transversale normen

- **ESRS 1: Algemene principes** – Behandelt dubbele materialiteit en structuur van duurzaamheidsinformatie.
- **ESRS 2: Algemene informatie** – Specificeert verplichte informatie over bestuur, strategie, impactmanagement, risico's en opportuniteiten, en duurzaamheidsdoelen.

b. Thematische normen

De overige 10 ESRS-normen richten zich **thematisch** op **milieu**-, **sociale** en **bestuur**-invloeden en -risico's (ESG).

Transversale normen

ESRS 1 Algemene principes
ESRS 2 Algemene informatie

Thematische normen

Milieu

ESRS E1 Klimaatverandering
ESRS E2 Verontreiniging
ESRS E3 Water en mariene hulpbronnen
ESRS E4 Biodiversiteit en ecosystemen
ESRS E5 Materiaalgebruik en economie circulaire

Sociaal

ESRS S1 Eigen personeel
ESRS S2 Werknemers in de waardeketen
ESRS S3 Getroffen gemeenschappen
ESRS S4 Consumenten en eindgebruikers

Bestuur

ESRS G1 Zakelijkgedrag

2.3.4 Hoe zijn de ESRS-normen georganiseerd?

De ESRS-normen zijn verdeeld in thema's, subthema's en sub-subthema's. Deze omvatten gebieden zoals de circulaire

economie, werknemersrechten en zakelijk gedrag.

De onderstaande tabel geeft een voorbeeld van de milieu-ESRS

ESRS 1 AR 16: Deze lijst komt overeen met de duurzaamheidskwesties die worden behandeld in de thematische ESRS-normen. Het gaat dus om de referentielijst van duurzaamheidskwesties die bedrijven moeten overwegen bij hun beoordeling van de materialiteit in het kader van de CSRD-rapportage.

ESRS THEMATISCH	DUURZAAMHEIDSVRAAGSTUKKEN DIE ONDER EEN THEMATISCHE ESRS VALLEN		
	Thema	Subthema	Sub-subthema
ESRS E1	Klimaatverandering	- Klimaatadaptatie - Klimaatmitigatie - Energie	
ESRS E2	Verontreiniging	- Luchtverontreiniging - WATERverontreiniging - Bodemverontreiniging - Verontreiniging levende organismen en voedselbronnen - Zorgwekkende stoffen - Zeer zorgwekkende stoffen - Microplastics	
ESRS E3	Water en mariene hulpbronnen	- Water - Mariene hulpbronnen	- Waterverbruik - Wateronttrekking - Waterlozing - Waterlozing in oceanen - Ontginning en gebruik van mariene hulpbronnen
ESRS E4	Biodiversiteit en ecosystemen	Directe drukfactoren biodiversiteitsverlies	- Klimaatverandering - Verandering in gebruik land, zoet water en zee - Directe exploitatie - Invasieve exoten - Verontreiniging - Overige
		Impact op toestand soorten	Voorbeelden - Populatiegrootte soort - Mondiaal risico uitsterven soort
		Impact op omvang en toestand ecosystemen	Voorbeelden: - Landdegradatie - Verwoestijning - Bodemafdekking
		Impacts op en afhankelijkheden van ecosysteemdiensten	

Bron: ESRS: European Sustainability Reporting Standards (Europese duurzaamheidsrapportagestandaarden)

Concreet voorbeeld

Als we deze rapportagestructuur toepassen op het thema '**Klimaatverandering**' (ESRSE1), wordt deze onderverdeeld in **drie subthema's** om te rapporteren over **mogelijke inspanningen** op het gebied van klimaat-effecten: een bouw- of installatiebedrijf zou de normen over **klimaatverandering** kunnen toepassen (ESRS E1):

- **Aanpassing aan de klimaatverandering:** Bouw verhoogde huizen om schade door overstromingen te voorkomen en gebruik weerbestendige materialen.

- **Beperking van de klimaatverandering:** Verminder de CO₂-uitstoot door koolstofarm beton te gebruiken, zonnepanelen te installeren en elektrisch vervoer te bevorderen.
- **Energie door het energieverbruik te verminderen:** installeer ramen met dubbele beglazing, slimme thermostaten en energiezuinige verwarmings-/koelingssystemen.

Voorbeeld – Milieu & subthema's

Milieu

ESRS E1 Klimaatverandering

Subthema

Klimaatadaptatie

Klimaatmitigatie

Energie

Voorbeeld

Huizen bouwen op hoger gelegen grond om overstromingschade te voorkomen en weerbestendige materialen gebruiken

Verminderde CO₂-uitstoot door koolstofarm beton te gebruiken, zonnepanelen te installeren en elektrisch vervoer te stimuleren

Besparen door het energieverbruik te verminderen: ramen met dubbele beglazing, intelligente thermostaten en energiezuinige verwarmings-/koelings-systemen installeren

IX. GETUIGENISSEN EN ADVIEZEN VAN LEDEN

GETUIGENISSEN EN ADVIES van Isabelle De BRUYNE – CFE

1. **Begrijp de CSRD:** Wacht niet te lang om te begrijpen wat de CSRD is. Verdiep je erin, begrijp de uitdaging en wat het inhoudt.
2. **Raadpleeg sectorale adviezen:** Aarzel niet om andere adviezen op sectorniveau te raadplegen, of het nu bij ADEB-VBA, Embuild of anderen is. Kijk hoe je als meerdere actoren samen kunt begrijpen en handelen.
3. **Verzamel de betrokkenen:** Verzamel de verschillende betrokkenen binnen het bedrijf, of ze nu operationeel, financieel of van de HR zijn, om deze oefening samen te doen. De uitdaging van de CSRD is echt een collectieve oefening van reflectie over de impact van het bedrijf.

GETUIGENISSEN EN ADVIES van Tom LEMMENS – Vanderstraeten

Tom legt uit dat het doel van de CSRD is om greenwashing tegen te gaan en duurzaamheidsrapportage te standaardiseren in alle sectoren, inclusief de bouw. Op dit moment bevatten duurzaamheidsverslagen veel reclame en weinig gegevens, maar met de CSRD zullen de gegevens gestandaardiseerd worden, waardoor bedrijven direct met elkaar vergeleken kunnen worden.

Sommige bedrijven zullen onder de indruk zijn van de rapportageverplichtingen. Volgens hem moeten deze wetgeving en het ontwerp van het duurzaamheidsverslag worden gezien als een nieuw managementinstrument dat bedrijven voorbereidt op de toekomst. Het zal aan het bedrijf zijn om te kiezen tussen stagneren of groeien en opportuniteiten creëren voor de toekomst.

GETUIGENISSEN EN ADVIES van Jan OOMS – Ooms woonrealisatie

1. **Meer investeren in duurzaamheid:** Afgeronde projecten laten vaak win-winsituaties zien dankzij duurzaam ondernemerschap. Meer investeren in duurzaamheid wordt sterk aangemoedigd.
2. **Gebruik circulaire materialen:** Kijk naar materialen met restwaarde en gebruik ze op een circulaire manier om ze uit de afvalstroom te halen. Dit kan acties inhouden zoals het plaatsen van een grotere container om transportkosten te verlagen.
3. **Steun van organisaties:** Hoewel er onzekerheden kunnen zijn, is het belangrijk om de steun te hebben van organisaties zoals Embuild om de uitdagingen die voor ons liggen aan te gaan.

(A retrouver sur
notre [site internet](#))

GETUIGENISSEN EN ADVIES van Alex DE BROE – Aertssen Group

1. **Verdiep je in duurzaamheid:** De verduurzaming van onze industrie zien we als een potentieel en dat is ook het stuk van de sector die gaat groeien. Dus ik kan kleinere aannemers zeker aanraden om zich daarin te verdiepen en te differentiëren. Probeer echt een unique selling proposition te vinden rond duurzaamheid.
2. **Luister naar de duurzaamheidsambities van je klanten:** Bevraag je klanten en luister naar wat hun duurzaamheidsambities zijn. En probeer die duurzaamheidsambities samen met hen te realiseren.

GETUIGENISSEN EN ADVIES van Marc GILET – Enersol

1. **Mobiliseer alle interne vaardigheden:** Het is essentieel om een beroep te doen op verschillende interne vaardigheden en alle belanghebbenden rond de tafel te krijgen.
2. **Plan vooruit:** Dit is een tijdrovend proces, dus het is cruciaal om ruim van tevoren te plannen om te voorkomen dat je verzandt in de details.
3. **Identificeer quick wins:** Probeer dingen te identificeren waar u meteen mee aan de slag kunt, zoals het recyclen van alles wat terugkomt van de sites.
4. **Beheer tijd en energie:** De grootste uitdaging is de hoeveelheid tijd en energie die dit intern vergt. Het is belangrijk om deze middelen goed te beheren als je efficiënt wilt zijn.

GETUIGENISSEN EN ADVIES

van **Anne De Coninck**
– Beddeleem

1. **Creëer eerst awareness.** Zowel bij je stakeholders als je management. Een draagvlak is onmisbaar.
2. **Maturiteit.** Zorg voor het ontwikkelen van competenties, opleiding, awareness op alle niveaus.
3. **Kies kwaliteit boven kwantiteit.** Ga in gesprek met je stakeholders voor waardevolle info.
4. **Niet wachten, starten.**
5. **Durf ambitieus te zijn:** Neem belangrijke thema's voor jouw bedrijf toch mee, zelfs als ze niet direct uit je materialiteitsoefening naar voren komen.
6. **Verdeel en heers.** Het duurzaamheidsteam hoeft niet groot te zijn, veranker ownership in verschillende functies. Zet rollen en verantwoordelijkheden op papier, valideer in de stuurgroep en communiceer ze ook formeel in de organisatie.
7. **Zoek een netwerk:** Het duurzaamheidsteam hoeft niet groot te zijn. Veranker de verantwoordelijkheid binnen verschillende functies van het bedrijf.
8. **Formele vastlegging:** Definieer duidelijk de rollen en verantwoordelijkheden, laat deze goedkeuren door het stuurgroepcomité en communiceer ze formeel binnen de organisatie.
9. **Netwerken:** Ontwikkel een netwerk van contacten en hulpbronnen binnen het vakgebied.

ADVIES

Luc De Bock, Technologisch adviseur over duurzaamheid in wegebouw van het opzoekingscentrum voor de wegebouw (OCW).

1. **Belang van CSRD voor bedrijven:** Grote bedrijven met een eigen studiedienst en managementstructuur rond duurzaamheid kennen waarschijnlijk wel al het belang van de CSRD, maar vooral middelgrote en kleinere bedrijven hebben nood aan een duidelijke gids die hen hierin begeleidt om mee te kunnen doen. Deze gids is een belangrijk hulpmiddel om hun duurzaamheidsstrategie te concretiseren op een uniforme wijze
2. **Integratie van onderzoekresultaten:** Onderzoekscentra zoals OCW-CRR als collectief centrum voor de wegebouwsector brengen de resultaten van hun onderzoeksprojecten naar hun leden via publicaties, technologische adviezen, en via werkgroepen zoals de stuurgroep achter deze CSRD-gids.
3. **Bevordering van duurzame praktijken in weginfrastructuur:** Thema's zoals duurzaam aanbesteden, klimaatadaptatie, waterdoorlatende wegstructuren, geluidsarme wegdekken, circulaire oplossingen met recyclingmaterialen, ... zijn voorbeelden hoe wegconstructies meer duurzaam kunnen gemaakt worden."
4. **Bewustmaking van de milieuaspecten van wegebouwprojecten:** Gedragsveranderingen naar meer duurzame acties beginnen bij het zich bewust worden van ieders rol hierin. En een verplichte rapportering zoals de CSRD voorschrijft helpt die bewustwording te versterken, omdat ze moet gebaseerd zijn op concrete cijfers over de vele milieuaspecten in elk wegeproject.

X. LEXICON

BREEAM: BREEAM (Building Research Establishment Environmental Assessment Method) is een beoordelingsmethode die de milieuduurzaamheid van gebouwen meet aan de hand van criteria zoals energie, water, gezondheid en materialen.

CapEx: Investeringsuitgaven (Capital Expenditures): Dit zijn langetermijninvesteringen die gericht zijn op het verwerven of verbeteren van duurzame activa zoals gebouwen, apparatuur of technologieën. Volgens de EU-taxonomie moeten deze uitgaven bijdragen aan ten minste één van de zes milieudoelstellingen, zonder de andere te schaden, en voldoen aan strikte technische criteria. Bijvoorbeeld, investeringen in apparatuur die de energie-efficiëntie verbeteren of de koolstofuitstoot verminderen, zouden in lijn zijn met de taxonomie.

CO₂-neutraal: Een CO₂-neutrale organisatie heeft als beleid om haar koolstofemissies niet te verhogen en deze te verminderen door middel van compensaties.

CSR/ MVO: Corporate Social Responsibility – Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

CSRD: Corporate Sustainability Reporting Directive.

Datapunt: De datapunten (vragen) waarop het bedrijf moet antwoorden volgens de ESRS die worden aangezien als materieel (relevant) voor het bedrijf.

DMA: Dubbele materialiteit. Verwijst naar de beoordeling van de financiële impact van duurzame kwesties op het bedrijf en, omgekeerd, de impact van het bedrijf op het milieu, de maatschappij en het bestuur.

Duurzaamheidsverslag/ duurzaamheidsrapportage: Ook bekend als een extra-financieel of niet-financieel verslag, is dit rapport vereist door de CSRD. De publicatie ervan is geïntegreerd in het bedrijfsbeheer verslag, zodat het financiële verslag en het duurzaamheidsverslag één enkel document vormen.

Eenvoudige materialiteit: Evalueert de impact van ESG-vragen op de bedrijfsprestaties.

EFRAG : (European Financial Reporting Advisory Group), is het Europese adviesorgaan dat als doel heeft om de duurzaamheidsrapportage van bedrijven binnen de Europese Unie te structureren en te harmoniseren.

ERM: Enterprise Risk Management.

ESG: Environnement, social & governance – Milieu-, sociale en bestuurfactoren.

ESRS 1 AR 16 : Deze lijst komt overeen met de duurzaamheidskwesties die onder de thematische ESRS-normen vallen. Het is daarom de referentielijst van duurzaamheidskwesties waarmee bedrijven rekening moeten houden bij het beoordelen van de materialiteit in het kader van de CSRD-rapportage.

ESRS: European Sustainability Reporting Standards, of “Europese standaarden voor de duurzaamheidsrapportage” in het Nederlands.

GRI: Global Reporting Initiative: is een internationale, onafhankelijke normalisatie-instelling die zich richt op de prestaties van bedrijven, overheids- en niet-gouvernementele organisaties op het gebied van duurzame ontwikkeling. Het GRI richt zich tevens op de bekendmaking van gerelateerde informatie.

Impact: Het effect dat een organisatie heeft of zou kunnen hebben op de economie, het milieu of personen, met inbegrip van de mensenrechten.

IRO -: Impact, risico, opportuniteiten

Limited Assurance: Binnen de duurzaamheidsaudit volgens de CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) verwijst beperkte verzekering naar het vereiste minimale verificatieniveau voor de duurzaamheidsverslagen van bedrijven die aan deze richtlijn onderworpen zijn. De beperkte verzekering beoordeelt de processen van gegevensverzameling, hun overeenstemming met de standaarden (bijvoorbeeld de European Sustainability Reporting Standards, ESRS) en de afwezigheid van opvallende fouten.

MSCI : *MSCI ESG Industry Materiality Map* is een openbare tool ontwikkeld door MSCI om de belangrijkste milieu-, sociale en bestuursvragen (ESG) die relevant zijn voor elke industriesector of subsector te identificeren en te illustreren, volgens de Global Industry Classification Standard (GICS®).

MVO Risico Checker : Tool voor het controleren van sociale risico's in de toeleveringsketen.

Net zero : Bij netto nul-emissies nemen organisaties maatregelen om de koolstofemissies zoveel mogelijk te verminderen, waarbij compensatie alleen als laatste redmiddel wordt gebruikt.

NFRD: De NFRD (Non-Financial Reporting Directive), of Europese richtlijn over niet-financiële rapportage, is regelgeving die de Europese Unie in 2014 heeft aangenomen (richtlijn 2014/95/EU). Ze legt aan sommige grote bedrijven de verplichting op om niet-financiële informatie te publiceren met als doel de transparantie betreffende hun milieu-, sociale en bestuursimpact (ESG) te verbeteren.

OpEx: Operationele uitgaven (Operational Expenditures): Dit zijn de lopende en terugkerende uitgaven die nodig zijn voor de dagelijkse werking van het bedrijf, zoals salarissen, onderhoud of huur. Ze moeten ook in lijn zijn met de duurzaamheidsdoelstellingen van de EU-taxonomie. Bijvoorbeeld, onderhoudskosten voor groene activa die de levensduur of waarde van de activa verhogen, evenals kosten voor onderzoek en ontwikkeling van duurzame technologieën, zouden in lijn zijn met de taxonomie.

Robuustheid: Robuustheid is het vermogen van een systeem of een structuur om storingen te verdragen zonder ernstige verslechtering van zijn/haar prestaties of werking te ondergaan.

SASB: Sustainability Accounting Standards Board: wordt gebruikt om de ESG-prestaties (milieu, maatschappij en goed bestuur) van bedrijven op een gestandaardiseerde manier te beoordelen. <https://sasb.ifrs.org>

Scope 1, 2, 3 van de koolstofbalans:

- **Scope 1:** Directe emissies (sites, voertuigen),
- **Scope 2:** Indirecte energie-emissies,
- **Scope 3:** Globale indirecte emissies (leveranciers, vervoer, producten op het einde van hun levenscyclus).

Taxonomie: is een "woordenboek" van criteria die worden gebruikt om te bepalen of een economische activiteit al dan niet als duurzaam kan worden beschouwd.

TNFD (Taskforce on Nature-related Financial Disclosures): Een raamwerk dat wordt gebruikt om de afhankelijkheid en impact van bedrijven op natuurlijke ecosystemen te beoordelen.

VSME: Voluntary Sustainability Reporting Standard for non-listed SMEs vereenvoudigd kader dat kmo's in staat stelt relevante informatie over hun prestaties op het gebied van milieu, maatschappij en goed bestuur (ESG) te delen en tegelijkertijd voldoet aan de beginselen van de CSRD.

Waardeketen: De waardeketen van een onderneming is het geheel van de onderling verbonden activiteiten, gaande van de toelevering van hulpbronnen tot de levering en ondersteuning van de producten of diensten, die ertoe bijdragen waarde te creëren voor de eindklant. Ze is verdeeld in activiteiten stroomopwaarts (voorbereiding van inputs en hulpbronnen), eigen activiteiten (productie en bewerking) en activiteiten stroomafwaarts (distributie, dienstverlening aan de klanten en beheer van het einde van de levenscyclus van het product / de dienst).

Weerbaarheid: het vermogen van een systeem om te weerstaan aan, zich aan te passen aan en zich te herstellen van storingen, waarmee ze zijn voortbestaan bestendigt ondanks milieu-, sociale of economische uitdagingen.

XI. DANKWOORD

Wij willen onze diepe dankbaarheid uitspreken aan alle teams en experts van Embuild voor hun uitzonderlijke samenwerking in dit project. Deze erkenning strekt zich uit tot de nationale entiteit, onze regio's, lokale verenigingen, federaties en geassocieerde partners zoals Buildwise en het Opzoekingscentrum voor de wegebouw.

De realisatie van deze gids in een zeer korte tijd zou niet mogelijk zijn geweest zonder de inzet en samenwerking van alle betrokken partijen. Dankzij jullie toewijding en steun hebben we onze doelen met succes kunnen bereiken. We willen ook de interne teams van Embuild hartelijk bedanken, met name de afdelingen studies, communicatie, ons officeteam en onze consultant CAP Conseil voor hun inzet en effectieve beheer van de uitwisselingen.

Een bijzondere dank gaat uit naar de leden die hun interesse hebben getoond, hebben deelgenomen aan de validatieprocessen, bereid waren om te getuigen, hun visie en analyse hebben gedeeld en uiteindelijk de gids hebben herlezen om zo goed mogelijk aan de verwachtingen van al onze leden te voldoen.

Ten slotte willen we onze oprechte dank uitspreken aan de volgende bedrijven voor hun waardevolle bijdrage: AB Algemene Bouwwerken, Aertsen, Batobouw, Bedeleem, Besix, BFB Construct, CIT Blaton, CFE, Cordeel, Deme, Denys, Eiffage, Enersol, IRIS, Jan de Nul, Juri, Niko, Ooms Woonrealisatie, Reno Energy, Stadsbader, Tectum, Groupe Thomas & Piron, VDS, Verhelst, VT Invest Group, Willemen.

XII. CONTACT EN INFORMATIE

EMBUILD
CENTRALE ENTITEIT

WWW.EMBUILD.BE

GEWESTELIJKE
ENTITEITEN

EMBUILD.BRUSSELS
[EMBUILD VLAANDEREN](http://EMBUILD.VLAANDEREN)
[EMBUILD WALLONIE](http://EMBUILD.WALLONIE)

BEROEPS
VERENIGINGEN

Algemene aanmending	Embuild Connect
Wegenwerken	Embuild Plus
Techlink	Grote bouwwerken

LOKALE
VERENIGINGEN

Embuild Antwerpen
Embuild Limburg
Embuild Oost-vlaanderen
Embuild Vlaams-Brabant
Embuild West-Vlaanderen

BUILDWISE / OCW

WWW.BUILDWISE.BE

Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw
Samen voor duurzame wegen

WWW.BRCC.BE

PARTNERS

XIII. NUTTIGE LINKS

Embuild

- Site Embuild : www.embuild.be
▶ Pagina duurzaamheidsrapportage
- Leden toegang:
▶ Pagina duurzaamheidsrapportage
- Embuild Youtubepagina – Getuigenissen

Wettelijke teksten

- CSRD richtlijn 14 december 2022 met betrekking tot duurzaamheidsrapportering door ondernemingen
- [Wet van 2 december 2024](#) « Wet betreffende de openbaarmaking van duurzaamheidsinformatie door bepaalde vennootschappen en groepen en de assurance van duurzaamheidsinformatie en houdende diverse bepalingen », Belgisch Staatsblad van 20 december 2024.
- [Commission Delegated Regulation \(EU\) 2023/2772 of 31 July 2023 supplementing Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council as regards sustainability reporting standards](#)

Europese bronnen

- Website van Europese Commissie over duurzaamheidsrapportering
- WEFrag website
- FAQ platform van EFRAG over ESRS
- EFRAG Website – Voluntary reporting standard for SMEs (VSME)

Andere gidsen voor duurzaamheidsrapportage

- Intersectoriële gidsen
 - ▶ VBO – [Duurzaamheidsrapportage voor kmo's](#) – Verbond van Belgische Ondernemingen, in samenwerking met BDO en Agoria – 2024
 - ▶ VBO – [Duurzaamheidsrapportage voor grote ondernemingen](#) – Verbond van Belgische Ondernemingen, in samenwerking met PWC, en het Instituut van de Bedrijfsrevisoren. –2024
 - ▶ Akt for Wallonia – cellule de développement durable – [La CSRD et le reporting de durabilité](#) – 2024
 - ▶ VLAIO : duurzaam ondernemen – duurzaamheidsverslag
 - ▶ VLAIO : [Praktische Excel-tool](#) : stap voor stap jouw eigen duurzaamheidsrapport
- Sectoriële gids
 - ▶ UPSI – BVS : [inleiding tot CSRD voor kmo's](#) (vastgoedsector) –2025

DE 4 V'S VAN EMBUILD

VERENIGEN

We organiseren nationaal, regionaal en lokaal via onze beroepsfederaties talloze netwerk- en infomomenten.

VERTEGENWOORDIGEN

We laten jouw stem luid en duidelijk weerklinken in tal van beleids- en adviesorganen en ook in de media.

VERBETEREN

We versterken bouw- en installatiebedrijven op alle vlakken via opleidingen, lerende netwerken en projecten.

VERDEDIGEN

We komen op voor de belangen van onze bouw- en installatiebedrijven.

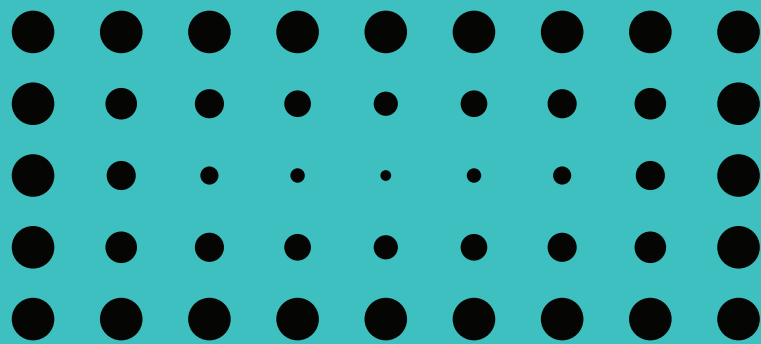

VOORDELEN ALS LID VAN EMBUILD

- ✓ **Netwerk:** maak gebruik van de vele opportuniteiten om contacten te leggen met andere professionals uit onze sector.
- ✓ **Belangenbehartiging:** laat via ons jouw stem luid en duidelijk weerklinken bij politiek en administratie.
- ✓ **Vakmanschap:** volg opleidingen en infosessies die passen bij jouw bedrijf en jouw vakgebied.
- ✓ **Zekerheid:** laat je begeleiden bij juridische, sociaalrechtelijke en fiscale thema's.
- ✓ **Tijdswinst:** gebruik onze standaarddocumenten voor personeelszaken, fiscale en juridische zaken.
- ✓ **Kennis en informatie:** blijf op de hoogte van nieuws uit de bouw, met Embuild Magazine, onze beroepsspecifieke vakbladen en onze dagelijkse nieuwsbrief.
- ✓ **Nieuwe klanten:** promoot je bedrijf via Build Your Home, neem deel aan Open Wervendag ...
- ✓ **Kortingen:** geniet van de vele kortingen voor onze leden bij leveranciers.

Progress. Together.

Embuild

www.embuild.be

